

PATVIRTINTINA:  
Raseinių rajono vietos veiklos  
grupės „Raseinių krašto bendrija“  
2017 m. liepos 17 d. valdybos  
posėdžio protokolu Nr. P-04

## VIETOS PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠAS I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vietos projektų finansavimo sąlygų aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21d. įsakymu Nr. 3D-544 (toliau – Vietos projektų administravimo taisyklės).

2. Aprašas nustato vietos projektų, teikiamų pagal „Raseinių rajono vietos veiklos grupės Raseinių krašto bendrija“ teritorijos 2015 – 2023 m. vietos plėtros strategija“ vietos plėtros strategijos (toliau – VPS) I prioriteto „Ekonominės plėtros skatinimas, kuriant ir plėtojant verslus, darbo vietas ir didinant socialinę įtrauktį“ priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ (kodas LEADER-19.2-6) veiklos sritį „Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse plėtoti“ (kodas LEADER-19.2-6.4).

3. Aprašas taikomas vietos projektų paraiškoms, kurios pateiktos nuo 2017 m. rugpjūčio 1 d. iki 2017 m. rugpjūčio 31 d.

4. Vietos projektų atrankos ir įgyvendinimo tvarką nustato Vietos projektų administravimo taisyklės.

## II SKYRIUS VIETOS PROJEKTŲ PRIDĖTINĖ VERTĖ (KOKYBĖ) IR IŠLAIDŲ TINKAMUMAS

5. Vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimas ir vietos projektų planuojamų išlaidų tinkamumo vertinimas atliekamas pirminių vietos projektų paraiškų (Pirminės vietos projektų paraiškos forma pateikiama šio Aprašo 1 priede) vertinimo metu, taikant vietos projektų atrankos kriterijus ir planuojamų išlaidų tinkamumo sąlygas.

### PIRMASIS SKIRSNIS. VIETOS PROJEKTŲ PRIDĖTINĖS VERTĖS (KOKYBĖS) VERTINIMAS

6. Vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo tvarką nustato Vietos projektų administravimo taisyklių 94–100 punktai.

7. Vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metu taikomi šie vietos projektų atrankos kriterijai:

Eil. Nr.	Vietos projektų atrankos kriterijus	Suteikiami balai	Vertinimo pagrindas
1.	<b>Didesnis naujų darbo vietų skaičius.</b>	<b>30</b>	Pirminės vietos projekto paraiškos 4 lentelėje „Vietos projekto atitiktis vietos projektų atrankos kriterijams“ pateiktos nuorodos į prie Pirminės vietos projekto paraiškos pateiktus dokumentus arba pateiktas pagrindimas. Verslo plano 2 lentelėje „Esamos situacijos (išskyrus ekonominę) analizė ir prognozuojamas pokytis po parmos vietos projektui įgyvendinti skyrimo iki

			kontrolės laikotarpio pabaigos“ pateikta informacija.
1.1.	Sukuriama 3 ir daugiau darbo vietos	30	
1.2.	Sukuriama 2- 2,75 darbo vietos	20	
1.3.	Sukuriama 1,5- 1,75 darbo vietos	10	
<b>2.</b>	<b>Projektui įgyvendinti prašoma mažesnio paramos intensyvumo</b>	30	Pirminės vietos projekto paraiškos 2 lentelės „Bendra informacija apie vietos projektą“ 2.5., 2.6. papunkčiuose pateikta informacija, 4 lentelėje „Vietos projekto atitiktis vietos projektų atrankos kriterijams“ pateikta informacija ir Pirminės vietos projekto paraiškos 5 dalyje pateikta informacija „Planuojamų vietos projekto išlaidų tinkamumo pagrindimas“
2.1.	Kai prašoma mažesnio paramos intensyvumo virš 10 ir daugiau procentų	30	Kai pareiškėjas juridinis asmuo, atitinkantis labai mažai įmonei keliamus reikalavimus prašo mažiau kaip 60 proc. paramos, o fizinis asmuo - prašo mažiau kaip 40 proc. paramos sumos
2.2.	Kai prašoma mažesnio paramos intensyvumo nuo 5 iki 10 procentų	20	Kai pareiškėjas juridinis asmuo, atitinkantis labai mažai įmonei keliamus reikalavimus prašo nuo 60 iki 65 proc. paramos, o fizinis asmuo- prašo nuo 40 iki 45 proc. paramos sumos
<b>3.</b>	<b>Sukurta darbo vieta asmeniui iki 40 m.</b>	<b>20</b>	Pirminės vietos projekto paraiškos 4 lentelėje „Vietos projekto atitiktis vietos projektų atrankos kriterijams“ pateikta informacija, prie Pirminės vietos projekto paraiškos pateiktus dokumentus (statistikos departamento duomenys arba seniūno pažyma pagrindžianti, kad vykdytojo teritorijoje yra jaunų asmenų iki 40 m.).
<b>4.</b>	<b>Diegiamos inovacijos.</b>	<b>20</b>	Pirminės vietos projekto paraiškos 4 lentelėje „Vietos projekto atitiktis vietos projektų atrankos kriterijams“ pateiktus dokumentus ir pateiktas pagrindimas. Projekto inovatyvumas vertinamas, vadovaujantis Lietuvos kaimo plėtros 2014-

			2020 metų programos investicinių priemonių projektų inovatyvumo vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 3D-918 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos investicinių priemonių projektų inovatyvumo vertinimo metodikos patvirtinimo“.
4.1.	Technologinio proceso inovacija/modernizavimas	20	
4.2.	Produkto, paslaugos inovacija	10	
	<b>VISO:</b>	<b>100</b>	

Didžiausia galima surinkti balų suma pagal visus vietos projektų atrankos kriterijus – 100 balų, mažiausias privalomas surinkti balų skaičius pagal vietos projektų atrankos kriterijus – 70 balų.

Vietos projekto paraiškoje deklaruojama atitiktis vietos projektų atrankos kriterijams turi būti išlaikoma viso vietos projekto įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpiu.

### **ANTRASIS SKIRSNIS. VIETOS PROJEKTŲ PLANUOJAMŲ IŠLAIDŲ TINKAMUMO VERTINIMAS**

8. Vietos projektų planuojamų išlaidų tinkamumo vertinimo tvarką nustato Vietos projektų administravimo taisyklių 101–108 punktai.

9. **Bendrosios tinkamumo sąlygos, susijusios su tinkamomis finansuoti išlaidomis,** nurodytos Vietos projektų administravimo taisyklių 24 punkte, **išlaidos turi būti:**

9.1. aiškiai nurodytos Vietos projektų finansavimo sąlygų aprašo dalyje, skirtoje tinkamų finansuoti išlaidų sąrašui;

9.2. detaliai išdėstytos pirminėje vietos projekto paraiškoje;

9.3. tiesiogiai susijusios su vietos projekto įgyvendinimu ir būtinos (vietos projekto tikslai nebūtų pasiekti be vietos projekto finansiniame plane numatytų ir iš paramos VPS įgyvendinti prašomų finansuoti išlaidų);

9.4. patikrinamos vietos projekto įgyvendinimo ir jo kontrolės laikotarpiu (pvz., patikrų vietoje, auditų metu įmanoma įsitikinti, kad tokios išlaidos buvo faktiškai patirtos);

9.5. nekeičiamos vietos projekto įgyvendinimo metu, t. y. vietos projekto išlaidos, numatytos vietos projekto paraiškoje ir patvirtintame vietos projekte, jo įgyvendinimo metu negali būti keičiamos arba papildomos naujomis;

9.6. neviršijančios rinkos kainų. Laikoma, kad iš paramos VPS įgyvendinti prašomos finansuoti išlaidos neviršija rinkos kainų, jeigu vietos projekto išlaidų pagrįstumo vertinimo metu planuojamos išlaidos pagrindžiamos (nurodomi alternatyvūs būdai):

9.6.1. bent 3 (trimis) skirtingų prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas (panašumo požymį apibūdinantys elementai: ta pati paskirtis, funkcijos, komplektacija, techninė specifikacija) ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, komerciniais pasiūlymais arba jų interneto tinklalapiuose esančiomis kainomis kompiuterio ekrano nuotraukų forma (anglų k. „Print Screen“), arba kitu būdu, leidžiančiu objektyviai palyginti bent 3 (trijų) skirtingų prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, siūlomas kainas. Bent 1 (vienas) rinkos kainą įrodantis dokumentas

(komercinis pasiūlymas arba kompiuterio ekrano nuotrauka) turi būti pateiktas iš prekių ar paslaugų teikėjo, kurio buveinės registracijos vieta yra ne VVG teritorijoje;

9.6.2. Ministerijos, Agentūros ar kitų ESIF administruojančių institucijų patvirtintais fiksuotaisiais arba didžiausiais tokių pat prekių ir (arba) paslaugų vienetų įkainiais, taikomais panašaus pobūdžio projektams ir paramos gavėjams (šią informaciją kaupia ir metodinę pagalbą VPS vykdytojai dėl esamų galiojančių įkainių teikia Agentūra Vietos projektų administravimo taisyklių 138.4 papunkčio nustatyta tvarka);

9.6.3. Ministerijos, Agentūros arba nepriklausomų ekspertų atliktuose, viešai ESIF administruojančių institucijų interneto svetainėse skelbiamuose prekių ir (arba) paslaugų kainų rinkos tyrimuose nustatytais įkainiais, kurie taikomi tokioms pat išlaidoms įgyvendinant panašaus pobūdžio projektus ir panašioms paramos gavėjams. Europos Sąjungos struktūriniais fondams (Europos socialiniam fondui, Europos regioninės plėtros fondui, Europos sanglaudos fondui) taikomi rinkos kainų tyrimai (supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai) skelbiami interneto tinklalapio [www.esinvesticijos.lt](http://www.esinvesticijos.lt) nuorodos „Dokumentai“ skyriaus „Tyrimai“ poskyryje „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“);

9.6.4. planuojamos vienos darbo vietos (vieno etato) sukūrimo kaina (vertinama paramos lėšų dalis be nuosavo indėlio) negali būti didesnė už **50 202eurų** (penkiasdešimt tūkstančių du šimtai du eurai); jeigu vietos projektu kuriama mažiau arba daugiau kaip viena darbo vieta, planuojamos darbo vietos kainos pagrįstumui įrodyti taikomas *pro rata* principas (pvz., jeigu numatoma sukurti ir išlaikyti 0,5 naujos darbo vietos (etato), laikoma, kad didžiausia galima parama 0,5 naujos darbo vietos (etato) sukurti gali siekti iki **25 101 Eur**; jeigu vietos projekte numatoma sukurti ir išlaikyti 1,5 naujos darbo vietos (etato), laikoma, kad didžiausia galima parama 1,5 naujos darbo vietos (etato) sukurti gali siekti iki **75 303 Eur**);

9.7. neviršyti didžiausios paramos vietos projektui įgyvendinti dydžio 75 303, 00 eurų (septyniasdešimt penkių tūkstančių trijų šimtų trijų eurų) ir didžiausios galimos paramos vietos projektui įgyvendinti lyginamosios dalies, nurodytų VPS ir Vietos projektų finansavimo sąlygų apraše:

9.7.1. **paramos lyginamoji dalis-iki 70 proc.** tinkamų finansuoti išlaidų, kai paraišką teikia privatus juridinis arba fizinis asmuo, atitinkantis labai mažai įmonei keliamus reikalavimus, nurodytus taisyklėse;

9.7.2. **paramos lyginamoji dalis-iki 50 proc.** tinkamų finansuoti išlaidų, kai paraišką teikia privatus juridinis arba fizinis asmuo, išskyrus asmenis, atitinkančius labai mažai įmonei keliamus reikalavimus, nurodytus VPS ir Vietos projektų finansavimo sąlygų apraše;

9.8. būti tinkamai susietos su ES kaimo plėtros politikos remiamomis sritimis (VPS vykdytoja, vadovaudamasi VPS nustatytais VPS priemonių sąsajomis su minėtų ES politikų remiamomis sritimis, pareiškėjams teikia konsultacijas ir užtikrina, kad sąsajos vietos projekto paraiškoje būtų nurodytos tinkamai – atitiktų VPS nurodytus kodus), t. y.:

9.8.1. jeigu pateiktas paprastas kaimo vietovių vietos projektas, turi būti aiškiai nurodyta, prie kurios vienos ES kaimo plėtros prioriteto tikslinės srities įgyvendinimo priskiriamos išlaidos. Teikiamas ne žemės ūkio verslo įkūrimo vietos projektas, visos išlaidos susiejamos su ES kaimo plėtros prioriteto tikslinės srities 6A kodu;

9.9. atitikti taikytinus ES ir nacionalinius standartus. Laikoma, kad įsigytos prekės atitinka ES ir nacionalinius standartus, jeigu jos pažymėtos ženklu „CE“ (ženklas „CE“ – tai įrodymas, kad įsigytas produktas buvo įvertintas ir atitinka ES saugos, sveikatos ir aplinkos apsaugos reikalavimus) arba jomis viešai ir laisvai prekiaujama Lietuvos Respublikoje (įsigijus išrašomi visi pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus privalomi pirkimo–pardavimo faktą patvirtinantys

dokumentai, pateikiami atitiktą standartams įrodantys dokumentai ar jų kopijos, jeigu pardavėjas tokius dokumentus privalo turėti);

9.10. būti patirtos nepažeidžiant pirkimų tvarkos, nurodytos Vietos projektų administravimo taisyklių 189–194 punktuose;

9.11. būti pagrįstos išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentais. Išlaidų pagrindimo dokumentai – rangovų, paslaugų teikėjų ar prekių tiekėjų pateiktos sąskaitos, priėmimo–perdavimo aktai ar kiti dokumentai, kuriais pagrindžiamos patirtos išlaidos. Išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentai – banko sąskaitos išrašai, interneto bankininkyste besinaudojančių vietos projektų vykdytojų pateikti išrašai, patvirtinti vietos projekto vykdytojo (taikoma fiziniams asmenims), vietos projekto vykdytojo vadovo ar kito įgalioto asmens parašu ir antspaudu, jeigu jis antspaudą privalo turėti (taikoma juridiniams asmenims). Visos išlaidos turi būti apmokamos per banko atsiskaitomąją sąskaitą, kuri yra skirta paramos vietos projektui įgyvendinti lėšoms;

9.12. būti patirtos nuo vietos projekto patvirtinimo dienos iki vietos projekto įgyvendinimo tinkamo laikotarpio pabaigos, išskyrus vietos projekto bendrąsias išlaidas (atlyginimas architektams, inžinieriams ir konsultantams už konsultacijas, susijusias su aplinkosauginiu ir ekonominiu tvarumu, įskaitant galimybių studijų, verslo planų (veiklos ir (arba) projekto aprašų) ir kitų su jais susijusių dokumentų rengimą, kai šios išlaidos, susijusios su nekilnojamojo turto statyba ir (arba) įsigijimu, įskaitant ilgalaikę nuomą, ir gerinimu, naujų įrenginių ir įrangos, įskaitant techniką, pirkimu ir (arba) išperkamąją nuomą, taip pat vietos projekto viešinimo išlaidos). Vietos projekto bendrosios išlaidos gali būti patirtos ne anksčiau kaip 1 (vieni) metai iki vietos projekto paraiškos pateikimo dienos. Vietos projekto tinkamas įgyvendinimo laikotarpis – iki 36 mėn. nuo vietos projekto vykdymo sutarties sudarymo dienos. Visos vietos projektų įgyvendinimo išlaidos pagal KPP priemonės „LEADER“ veiklos sritį „Parama vietos projektams įgyvendinti pagal VPS“ (kodas 19.2) turi būti patirtos ir pagrįstos išlaidų pagrindimo bei išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentais ne vėliau kaip iki 2023 m. liepos 1 d. Visais atvejais vietos projektų įgyvendinimo išlaidos turi būti patirtos ne vėliau kaip 1 (vienas) mėnuo iki „Raseinių rajono vietos veiklos grupės Raseinių krašto bendrija“ teritorijos 2015 – 2023 m. vietos plėtros strategija“ vietos plėtros strategijos įgyvendinimo pabaigos.

**10. Specialiosios tinkamumo finansuoti sąlygos, susijusios su tinkamomis finansuoti išlaidomis, nurodytos VPS ir yra šios:**

10.1. paramos suma vienam vietos projektui negali viršyti 75 303 Eur. sumos;

10.2. didžiausia paramos vietos projektui įgyvendinti lyginamoji dalis 70 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas yra privataus verslo pobūdžio (po jo įgyvendinimo projekte įsipareigojama gauti grynujų pajamų) ir jį teikia privatus juridinis arba fizinis asmuo, atitinkantis labai mažai įmonei keliamus reikalavimus, nurodytus Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme (taikoma juridiniams asmenims) ir Europos Komisijos 2003 m. gegužės 3 d. rekomendacijoje Nr. 2003/361/EC dėl labai mažos, mažos ir vidutinės įmonės apibrėžimo (taikoma fiziniams asmenims);

10.3. didžiausia paramos vietos projektui įgyvendinti lyginamoji dalis 50 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas yra privataus verslo pobūdžio (po jo įgyvendinimo projekte įsipareigojama gauti grynujų pajamų) ir jį teikia privatus juridinis arba fizinis asmuo, išskyrus asmenis, atitinkančius labai mažai įmonei keliamus reikalavimus;

10.4. priemonės įgyvendinimo investicijos skirtos paskatinti ūkininkus ir verslininkus diegti verslo naujoves, kurti naujas verslo nišas, atitinkančias teritorijos specifiką ir leidžiančias geriau panaudoti vietos išteklius.

10.5. tinkamos finansuoti išlaidos pagal šią VPS priemonę yra priskiriamos prie ES kaimo plėtros politikos tikslinės srities Nr. 6A.

**11. Tinkamos finansuoti išlaidos yra šios:**

11.1. naujų prekių įsigijimas. Motorinės transporto priemonės įsigijimas yra tinkama finansuoti išlaidas tik tuo atveju, jeigu vietos projekto pagrindinė idėja – mobilioji prekyba VVG teritorijoje pagaminta produkcija arba pavėžėjimo paslaugos teikimas socialiai pažeidžiamais ir socialiai atskirtiems asmenims, gyvenantiems VVG teritorijoje. Socialiai pažeidžiamais asmenimis laikomi: našlaičiai vaikai ir paaugliai iki 18 m.; socialinės rizikos šeimose augantys vaikai ir paaugliai iki 18 m.; skurdą ir skurdo riziką patiriantys vieniši asmenys ir šeimos; negalią turintys asmenys; senyvo amžiaus (daugiau negu 65 m.) žmonės; vienišos mamos ar tėvai, auginantys vaikus iki 18 m.; daugiavaikės (turinčios daugiau negu 3 vaikus) šeimos; niekur nesimokantis ir nedirbantis jaunimas iki 29 m.; bedarbiai. Socialiai atskirtais asmenimis laikomi socialiai pažeidžiami asmenys ir mokyklinio amžiaus vaikai, gyvenantys kaimo vietovėse ir lankantys formaliojo ir neformaliojo ugdymo įstaigas, nutolusias nuo jų gyvenamosios vietos daugiau kaip 3 km. Motorinių transporto priemonių klasifikavimas pagal kategorijas ir klases nustatytas Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimuose, patvirtintuose Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 2B-479 „Dėl Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimų patvirtinimo“. Neremiamas transporto priemonių įsigijimas, kurios priskiriamos prie L ar jai prilygintos kategorijos (mopedai, motociklai, triračiai, keturračiai motociklai, bagiai, kt.), M kategorijos (lengvieji automobiliai ir autobusai) ir jai priskiriamų kėbulų tipų (išskyrus aštuonių sėdimų vietų transporto priemones, skirtas keleiviams vežti); N kategorijai priskiriamų kėbulų tipų, kurių kodai – N<sub>1</sub>, BAE, BAF, BAG, BAH, BAM, BC, BD, BAN, BAR, BAS; G kategorijai (visureigiai) ir jai priskiriamų kėbulų tipų; O kategorijai (priekabos ir puspriekabės) priskiriamų transporto priemonių, kurių kodas – DD (L kategorijos transporto priemonės priekaba); specialiosios paskirties transporto priemonių, kurių kodai – SA, SB, SC, SE, SJ, SN, SR, ST, SV ir SZ (pvz., gyvenamieji automobiliai, kemperiai);

11.2. naujos technikos ir įrangos, skirtų projekto reikmėms, įsigijimas ir įrengimas projekto įgyvendinimo vietoje, prie kurių priskiriama:

11.2.1. speciali kompiuterinė ir programinė įranga, skirta įsigyjamos įrangos ar technologinio proceso valdymui;

11.2.2. specializuota technika ir (arba) įranga būtina projektui įgyvendinti ir projekte numatyti veiklai vykdyti.

11.2.3. naujų statybinių medžiagų įsigijimas kai projekte numatyti veiklai vykdyti skirtų gamybinių ir kitų būtinų statinių naują statyba, rekonstravimas ar kapitalinis remontas atliekamas ūkio būdu;

11.2. darbų ir paslaugų įsigijimas:

11.2.1. projekte numatyti veiklai vykdyti skirtų gamybinių ir kitų būtinų statinių nauja statyba, rekonstravimas ir (arba) kapitalinis remontas. Projekte numatyti veiklai vykdyti skirtų gamybinių ir kitų būtinų statinių naują statybą, rekonstravimą ar kapitalinį remontą atliekant ūkio būdu, finansuojamas tik naujų statybinių medžiagų įsigijimas;

11.2.2. verslo infrastruktūros projekto įgyvendinimo vietoje kūrimas (privažiavimo sklypo, kuriame įgyvendinamas projektas, ribose, apšvietimo įrengimo, vandens tiekimo (įskaitant vandens gręžinį) ir nuotekų šalinimo sistemos įrengimo ir (arba) sutvarkymo, kitos su projekto įgyvendinimu susijusios infrastruktūros kūrimo ar gerinimo darbų išlaidos);

11.3. PVM, kurio vietos projekto vykdytojas pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą neturi ar negalėtų turėti galimybės įtraukti į PVM atskaitą, yra tinkamas finansuoti iš paramos lėšų. Kai vietos projekto vykdytojas yra valstybės arba savivaldybės institucija ar įstaiga arba kitas viešasis juridinis asmuo, vykdamas valstybės ar savivaldybių veiklą, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 2 straipsnio 38 dalyje, PVM yra tinkama finansuoti išlaida;

11.4. vietos projekto bendrosios išlaidos, įskaitant vietos projekto viešinimo priemonių, nurodytų Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių iniciuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių 211–216 punktuose, įsigijimo, tačiau ne daugiau kaip 10 (dešimt) proc.

kitų tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų (skaičiuojama nuo visų tinkamų finansuoti išlaidų, išskyrus bendrąsias). Vietos projekto bendrosios išlaidos - atlyginimas architektams, inžinieriams ir konsultantams už konsultacijas, susijusias su aplinkosauginiu ir ekonominiu tvarumu, įskaitant galimybių studijų, verslo planų (veiklos ir (arba) projekto aprašų) ir kitų su jais susijusių dokumentų rengimą, kai šios išlaidos, susijusios su nekilnojamojo turto statyba ir (arba) įsigijimu, įskaitant ilgalaikę nuomą, ir gerinimu, naujų įrenginių ir įrangos, įskaitant techniką, pirkimu ir (arba) išperkamąją nuomą, taip pat vietos projekto viešinimo išlaidos;

## 12. Netinkamos finansuoti išlaidos yra šios:

12.1. neatitinkančios Vietos projektų administravimo taisyklių 27 punkte nurodytų tinkamų finansuoti išlaidų kategorijų ir neišvardytos Vietos projektų finansavimo sąlygų apraše, suderintame su Agentūra ir patvirtintame Raseinių rajono VVG valdymo organo sprendimu;

12.2. neišvardytos Raseinių rajono VVG patvirtintoje pirminėje vietos projekto paraiškoje (po pirminės vietos projekto paraiškos patvirtinimo neleidžiama įtraukti naujų išlaidų ar jas keisti kitomis);

12.3. išlaidų dalis, viršijanti tinkamų finansuoti išlaidų įkainį (kai toks yra nustatytas);

12.4. nepagrįstai didelės išlaidos. Kilus įtarimui dėl kainų padidinimo, VPS vykdytoja, nustatydamą tinkamų finansuoti išlaidų dydį, turi palyginti pareiškėjo pateiktus dokumentus, pagrindžiančius konkrečios išlaidos dydį su analogiškų rinkoje egzistuojančių išlaidų dydžiu (taikoma, jeigu Vietos projektų finansavimo sąlygų apraše nėra nustatyto įkainio tokiai išlaidai). Tuo atveju, kai VPS vykdytoja nustato, kad pareiškėjo pateiktame dokumente, pagrindžiančiame konkrečios išlaidos dydį, konkrečios išlaidos dydis yra didesnis nei analogiškos rinkoje egzistuojančios išlaidos dydis, pareiškėjui VPS vykdytoja turi siųsti paklausimą su prašymu per 5 (penkias) darbo dienas pateikti papildomą konkrečios išlaidos dydžio pagrindimą. Pareiškėjui nepateikus papildomo pagrindimo arba pateikus neišsamų, nemotyvuotą pagrindimą, VPS vykdytoja tinkamomis finansuoti išlaidomis turi pripažinti tą konkrečios išlaidos dydį, kuri yra mažesnė (nustatyta VPS vykdytojos). VPS vykdytoja apie tai informuoja pareiškėją ir suderina su juo, ar jis sutinka su sumažintu tinkamos finansuoti išlaidos dydžiu. Jeigu pareiškėjas nesutinka ar per 5 (penkias) darbo dienas nepateikia jokio atsakymo, laikoma, kad vietos projekto paraiškoje numatytos nepagrįstai didelės išlaidos, neatitinkančios tinkamumo sąlygų, dėl to vietos projekto paraiška pripažįstama netinkama finansuoti ir yra atmetama. Agentūra, vadovaudamasi Vietos projektų administravimo taisyklių 138 punktu, dalijasi patirtimi dėl šio Vietos projektų administravimo taisyklių papunkčio taikymo, taip pat teikia VPS vykdytojai metodines rekomendacijas dėl kitų būdų, susijusių su tinkamų finansuoti išlaidų dydžio pagrįstumo vertinimu;

12.5. vietos projekto administravimo išlaidos;

12.6. nekilnojamojo turto įsigijimo išlaidos;

12.7. naudotų prekių įsigijimo išlaidos;

12.8. baudos, nuobaudos ir bylinėjimosi išlaidos;

12.9. išlaidos, nepagrįstos faktine gautų prekių, atliktų darbų ar suteiktų paslaugų verte;

12.10. išlaidos, kurios anksčiau buvo finansuotos (apmokėtos) iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir (arba) savivaldybių biudžetų, kitų piniginių išteklių, kuriais disponuoja valstybė ir (arba) savivaldybės, ES struktūrinių fondų, kitų ES finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės paramos lėšų ir kurioms apmokėti skyrus paramos VPS įgyvendinti lėšų jos būtų pripažintos tinkamomis finansuoti ir apmokėtos daugiau nei vieną kartą (jeigu vietos projekto vykdytojo – viešojo juridinio asmens veikla finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų ir jis iki vietos projekto patvirtinimo patiria vietos projekto bendrųjų išlaidų, jos gali būti pripažintos tinkamomis tuomet, jeigu buvo apmokėtos iš Lietuvos Respublikos valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų asignavimų, kurie skirti projektams avansuoti);

12.11. trumpalaikio turto įsigijimo išlaidos, išskyrus naujų statybinių medžiagų įsigijimo išlaidas;

12.12. smulkių buitės reikmenų įsigijimas išlaidos (patalynės, stalo įrankių, indų ir pan.);

12.13. vidaus vandenu transporto priemonės, priskiriamos žvejybos laivams, mažiesiems laivams (išskyrus irklines valtis ir baidares), pramoginiams laivams, sportiniams laivams, asmeniniams laivams (vandens motociklams), kaip nurodyta Lietuvos Respublikos vidaus vandenu transporto kodekse;

12.14. visų tipų orlaiviams priskiriami aparatai (mašinos), kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos aviacijos įstatyme ir kituose tai reglamentuojančiuose teisės aktuose;

12.15. miškų ūkio įranga ir technika (medienos ištraukimo traktoriai, savikrovės priekabos, medvežiai, miškovežiai, medkirtės ar medžių kirtimo galvutės, medžių ir (arba) krūmų pjovimo ir skiedrų ruošimo kombainai energetinėms plantacijoms, mechanizmai šakoms į rulonus presuoti, medienos smulkintuvai (kapoklės))

12.16. transporto priemonės, kurios priskiriamos ir (arba) prilyginamos L kategorijai (mopedai, motociklai, triračiai, keturračiai motociklai, bagiai, kartingai ir pan.); M kategorijai (lengvieji automobiliai ir autobusai) ir jai priskiriamų kėbulų tipams, išskyrus autokatafalkus ir 8 sėdimų vietų transporto priemones, skirtas keleiviams vežti; N kategorijai priskiriamų kėbulų tipams, kurių kodai – BAE, BAF, BAG, BAH, BAM, BC, BAN, BAR, BAS (vilkikai, sunkvežimiai, šaldytuvai); G kategorijai (visureigiai) ir jai priskiriamų kėbulų tipams; O kategorijai (priekabos ir puspriekabės) priskiriamas transporto priemones, kurių kodas – DD (L kategorijos priemonės priekaba) priskiriamas transporto priemones, kurių kodas – DD (L kategorijos priemonės priekaba); specialiosios paskirties transporto priemones (gyvenamieji automobiliai, kempėriai ir kt.), kurių kodai – SA, SB, SC, SE, SJ, SN, SR, ST, SV ir SZ;

12.17. paprastojo (einamojo) remonto išlaidos;

12.18. išlaidos reklamai, skirtai ne projektui viešinti;

12.19. išlaidos ar jų dalis, patirtos perkant prekes, darbus, ar paslaugas nesilaikant pirkimo procedūrų, nurodytų Vietos projektų administravimo taisyklėse;

12.20. išlaidos, viršijančios Ministerijos nustatytus įkainius. Jeigu pagal pateiktus komercinius pasiūlymus išlaidų vertė yra didesnė už nustatytus didžiausius įkainius, finansuojama pagal nustatytus didžiausiuosius įkainius, finansuojama pagal nustatytus įkainius. Jei pagal pateiktus komercinius pasiūlymus išlaidų vertė yra mažesnė negu pagal nustatytus didžiausiuosius įkainius, finansuojama pagal pasiūlyme pateiktą kainą;

12.21. žemės pirkimo ir (arba) nuomos išlaidos, išlaidos, susijusios su nuomos sutartimi, turto nuomos mokestis, palūkanų mokėjimo, netiesioginės išlaidos, draudimo įmokos;

12.22. gyvūnų, vienmečių augalų įsigijimo išlaidos;

12.23. išlaidos, padengtos naudojant finansų inžinerijos priemones, finansuotas iš ES struktūrinių fondų lėšų, taip pat paramos lėšas, finansuojamas iš kitų nacionalinių programų, ES struktūrinių fondų, bet kurio kito ES ir (arba) tarptautinio fondo lėšų;

12.24. turtas, kurio valdymo (naudojimo) teisė pareiškėjui apribota (turtas areštuotas).

12.25. PVM, kurį vietos projekto vykdytojas (išskyrus vietos projektų vykdytojus, nurodytus Vietos projektų administravimo taisyklių 27.4 papunktyje) pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM vietos projektų vykdytojas į atskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų.

### **III SKYRIUS VIETOS PROJEKTŲ TINKAMUMAS**

13. Vietos projektų tinkamumo finansuoti (išskyrus vietos projekto išlaidų tinkamumą) vertinimas atliekamas galutinių vietos projektų paraiškų vertinimo metu, taikant vietos projektų tinkamumo finansuoti sąlygas ir vietos projektų vykdytojų įsipareigojimus.

14. Vietos projektų tinkamumo vertinimo tvarką nustato Vietos projektų administravimo taisyklių 114–134 punktai.

15. Bendrąsias vietos projektų tinkamumo finansuoti sąlygas ir bendruosius vietos projektų vykdytojų įsipareigojimus nustato Vietos projektų administravimo taisyklių 17–23 punktai ir 29–35



punktai. Atsižvelgiant į VPS priemonės pobūdį, šiam kvietimui taikomos šios bendrosios vietos projektų tinkamumo finansuoti sąlygos ir bendrieji vietos projektų vykdytojų įsipareigojimai:

**15.1. bendrosios tinkamumo sąlygos, susijusios su pareiškėju:**

15.1.1. būti tinkamu paramos gavėju, atitinkančiu VPS nurodytą tinkamą paramos gavėją pagal VPS priemonę „Ūkio ir verslo plėtra“ (kodas LEADER-19.2-6) 1 veiklos sritį „Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse plėtoti“, (kodas LEADER-19.2-6.4), pagal kurią skelbiamas kvietimas teikti vietos projektus;

15.1.1.1. Tinkami paramos gavėjai gali būti tik:

15.1.1.1.1. Fizinis asmuo, kuris paramos paraiškos pateikimo momentu nuolatinę gyvenamąją vietą deklaruoja ir veikia Raseinių r. VVG teritorijoje pagal nuolatinio Lietuvos gyventojų individualios veiklos pažymą arba verslo liudijimą;

15.1.1.1.2. Raseinių r. VVG teritorijos gyventojas – ūkininkas, atitinkantis labai mažai įmonei keliamus reikalavimus ir veiklą vykdančias Raseinių r. VVG teritorijoje.

15.1.1.1.3. Raseinių r. VVG teritorijoje registruotas ir veikiantis privatus juridinis asmuo, atitinkantis labai mažai ar mažai įmonei keliamus reikalavimus.

15.1.2. neturėti nė vieno nepabaigto įgyvendinti vietos projekto arba būti įgyvendinančiam leidžiamą projektų kiekį KPP lygmeniu tuo pat metu. Tuo pat metu KPP lygmeniu leidžiama įgyvendinti ne daugiau kaip (nurodomos alternatyvos):

15.1.2.1. vieną projektą, susijusį su investicijomis į infrastruktūrą, verslą, prekių gamybą, paslaugų teikimą (pvz., verslo kūrimo, verslo plėtros, kaimų atnaujinimo) ir vieną projektą, susijusį su investicijomis į žmogiškąjį kapitalą (pvz., mokymų, kultūros renginių, stovyklų organizavimo);

15.1.2.2. du projektus, susijusius su investicijomis į žmogiškąjį kapitalą;

15.1.3. atsižvelgiant į teisinę formą, būti:

15.1.3.1. registruotu Raseinių r. VVG teritorijoje (taikoma juridiniams asmenims);

15.1.3.2. deklaravusiu nuolatinę gyvenamąją vietą Raseinių r. VVG teritorijoje (taikoma fiziniams asmenims, išskyrus ūkininkus);

15.1.3.3. deklaravusiu nuolatinę gyvenamąją vietą ir (arba) įregistravusiu žemės ūkio valdą ir ūkį VPS vykdytojos, kuriai teikiama vietos projekto paraiška, teritorijoje (taikoma ūkininkams). Jeigu pareiškėjas yra ūkininkas, žemės ūkio valda jo vardu (kaip valdos valdytojo) registruojama Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. gegužės 15 d. įsakymo Nr. 3D-278 „Dėl žemės ūkio valdų registravimo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre“ nustatyta tvarka; ūkis registruojamas Ūkininko ūkių registre Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. liepos 24 d. įsakymo Nr. 3D-298 „Dėl ūkininkų ūkių registravimo ūkininkų ūkių registre tvarkos“ nustatyta tvarka;

15.1.4. būti neskolinu Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Valstybiniam socialinio draudimo fondui prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Ši nuostata netaikoma juridiniams asmenims, kurių veikla finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų ir (arba) valstybės piniginių fondų, ir juridiniams asmenims, kuriems Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai;

15.1.5. tvarkyti buhalterinę apskaitą ir sudaryti finansines ataskaitas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

15.1.6. per paskutinius vienerius metus (skaičiuojama nuo galutinio sprendimo dėl pažeidimo padarymo priėmimo dienos) nebūti padariusiam pažeidimo, susijusio su EŽŪFKP ir EJŖŽF paramos, skirtos 2007–2013 metų ir 2014–2020 metų finansavimo laikotarpiams, panaudojimu ar siekiu panaudoti, apie kurį teisės aktų nustatyta tvarka buvo pranešta Europos Komisijai (vadovaujamosi Agentūros duomenimis);

15.1.7. būti ne jaunesniu negu 18 metų (taikoma, kai VPS numatytas tinkamas paramos gavėjas – fizinis asmuo);

15.1.8. neturėti finansinių sunkumų, t. y. neturėti iškeltos bylos dėl bankroto, nebūti likviduojamu;

15.1.9. veikti sąžiningai, t. y.:

15.1.9.1. savo veiksmais ar neveikimu nebūti sukūrusiu neteisėtų sąlygų gauti paramą. Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą sukūrimas nustatomas pagal Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. 3D-889 „Dėl Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodikos patvirtinimo“;

15.1.9.2. pateikti rašytinį prašymą nušalinti nuo vietos projektų atrankos (rašytinis prašymas nušalinti turi apimti vietos projektų finansavimo sąlygų rengimo, vietos projektų paraiškų vertinimo, vietos projektų tvirtinimo etapus), jeigu vietos projekto paraišką teikia VPS vykdytojos kolegialaus valdymo organo narys, VPS vykdytojos darbuotojas arba šiems išvardintiems asmenims artimi asmenys ir dėl to kyla interesų konfliktas ir (arba) atsiranda asmeninis suinteresuotumas, kaip tai apibrėžia Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo (toliau – Interesų derinimo įstatymas) 2 str. ir Reglamento (ES) Nr. 966/2012 57 str. Interesų konflikto, viešųjų interesų, privačių interesų, asmeninio intereso, artimų asmenų terminų apibrėžtys pateikiamos Interesų derinimo įstatymo 2 str. Nusišalinimo procedūra nurodyta Interesų derinimo įstatymo 11 str. 2 d. VPS vykdytojos kolegialus valdymo organas (taikoma, kai rašytinį prašymą nušalinti pateikė VPS vykdytojos darbuotojas arba atskiras VPS vykdytojos kolegialaus organo narys (-iai) ir be prašančių nušalinti asmenų balsavimo užtenka kvorumo sprendimui priimti), VPS vadovas (taikoma, kai rašytinį prašymą nušalinti pateikė atskiri VPS vykdytojos kolegialaus organo nariai ir be prašančių nušalinti asmenų balsavimo neužtenka kvorumo sprendimui priimti), gavęs rašytinį prašymą nušalinti nuo vietos projektų atrankos gali vadovautis Interesų derinimo įstatymo 11 str. 3 d. ir Reglamento (ES) Nr. 966/2012 57 str. 1 d. ir motyvuotu rašytiniu sprendimu prašymo nušalinti nepriimti (duomenys apie sprendimą nepriimti pareikšto nusišalinimo per 5 (penkias) darbo dienas pateikiama Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai elektroniniu būdu – per Interesų deklaracijų informacinę sistemą (IDIS, [www.vtek.lt/idis/](http://www.vtek.lt/idis/)). Nusišalinimas gali būti nepriimtas esant šioms dviem sąlygoms:

15.1.9.2.1. aplinkybės, susijusios su nušalinimo prašančiu asmeniu įrodo, kad yra tenkinamas bent vienas Vyriausios tarnybinės etikos komisijos patvirtintas kriterijus, leidžiantis nepriimti nusišalinimo. Pareikšto nusišalinimo nepriėmimo kriterijai nustatyti Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2016 m. sausio 27 d. sprendimu Nr. KS-8 „Dėl kriterijų valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens pareikštam nusišalinimui nepriimti patvirtinimo“;

15.1.9.2.2. aplinkybės, susijusios su nušalinimo prašančiu asmeniu įrodo, kad prašantis nušalinti asmuo galės nešališkai ir objektyviai (kaip to reikalauja Reglamento (ES) Nr. 966/2012 57 str.), atlikti savo pareigas, susijusias su vietos projektų atranka;

15.1.9.3. vietos projekto paraiškoje, prie jos pridedamuose ar pagal VPS vykdytojos ir (arba) Agentūros paklausimą pateiktuose dokumentuose būti pateikusi teisingą informaciją. Preziumuojama, kad pareiškėjas teikia teisingą informaciją, kol vietos projekto paraiškos vertinimo, o skyrus paramą ir vietos projekto įgyvendinimo bei vietos projekto kontrolės laikotarpiu nustatoma priešingai. Jeigu bet kuriuo vietos projekto administravimo metu nustatoma, kad pareiškėjas pateikė melagingą informaciją arba dėl aplaidumo nepateikė būtinos informacijos, taikoma Reglamento (ES) Nr. 640/2014 35 str. 6 d. – parama vietos projektui įgyvendinti neskiriama, o tuo atveju, jeigu pažeidimas paaiškėjo po paramos vietos projektui įgyvendinti skyrimo, visa išmokėta parama vietos projektui įgyvendinti susigrąžinama ir vietos projekto vykdymo sutartis nutraukiama, taip pat neskiriama EŽŪFKP ir EJRŽF parama du metus nuo galutinio sprendimo dėl šio pažeidimo nustatymo priėmimo dienos.

## **15.2. bendrosios tinkamumo sąlygos, susijusios su vietos projektu:**

15.2.1. vietos projektas turi būti parengtas pagal nustatytą Vietos projekto paraiškos formą. Vietos projekto paraiškos forma yra sudėtinė Vietos projektų finansavimo sąlygų aprašo dalis. Pirminės vietos projekto paraiškos, teikiamos pagal kaimo vietovių VPS, forma pateikiama šio

aprašo 1 priede. Galutinės vietos projekto paraiškos, teikiamos pagal kaimo vietovių VPS, forma pateikiama šio aprašo 2 priede;

15.2.2. vietos projekto tikslas turi atitikti VPS priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“, tikslą-skatinti ne žemės ūkio verslų kūrimą ir plėtrą ir prisidėti prie jo įgyvendinimo;

15.2.3. vietos projektas turi būti įgyvendinamas:

15.2.3.1. VVG teritorijoje, jeigu vietos projekte numatyta ekonominė veikla, susijusi su prekių ir (arba) produktų gamyba, perdirbimu, rinkodara (paruošimu pardavimui, sandėliavimu). Iš paramos lėšų įrengtos gamybinės patalpos, sandėliai, įsigyta technika, įranga turi būti vietos projekto paraiškoje nurodytoje vietoje, kuri turi būti VVG teritorijoje. VVG teritorijoje pagamintų prekių ir produktų pardavimas galimas VVG teritorijoje ir už jos ribų;

15.2.3.2. VVG teritorijoje ir (arba) už jos ribų, jeigu vietos projekte numatyta ekonominė veikla, susijusi su mobiliąja prekyba, paslaugų teikimu. Iš paramos lėšų paslaugų teikimui įrengtos patalpos, įsigyta įranga turi būti vietos projekto paraiškoje nurodytoje vietoje, kuri turi būti VVG teritorijoje. Iš paramos lėšų įgyta technika ir įranga, būtina mobiliąjai prekybai ir mobilių paslaugų teikimui, šios veiklos vykdymo laikotarpiu gali būti VVG teritorijoje ir už jos ribų, šios veiklos nevykdymo laikotarpiu turi būti saugoma vietos projekto paraiškoje nurodytoje vietoje, kuri turi būti VVG teritorijoje;

15.2.3.3. jeigu vietos projekte numatyta veikla, susijusi su investicijomis į nekilnojamąjį turtą, nekilnojamojo turto registracijos vieta turi būti VVG teritorijoje;

15.2.4. jeigu vietos projekte numatytos investicijos verslo plėtrai, prie vietos projekto paraiškos turi būti pateikiamas vietos projekto verslo planas (šio aprašo 3 priedas), įrodantis, kad esamo verslo plėtra yra ekonomiškai gyvybingi, t. y. vietos projekto verslo planas turi atitikti ekonominio gyvybingumo kriterijus ir jų reikšmes, nustatytas Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. liepos 28 d. įsakymu Nr. 3D-440 „Dėl Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“;

15.2.5. jei vietos projekte numatyti statybos (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas) ar infrastruktūros įrengimo, atnaujinimo darbai, iki galutinės vietos projekto paraiškos administracinės atitikties vertinimo pabaigos turi būti pateiktas statinio techninis projektas arba projektiniai pasiūlymai su statybos, rekonstravimo ar kapitalinio remonto vertės skaičiavimais. Statinių techninis projektas (pateikiamas statinio techninio projekto, bendroji, sklypo sutvarkymo (sklypo plano), architektūros, technologijos, aplinkos apsaugos, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalys) ir statybą, rekonstravimą ar kapitalinį remontą leidžiantis dokumentas turi būti pateikti iki pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo dienos. Statybos užbaigimo dokumentai, įrodantys, kad galima teisėtai naudotis statiniu (vykdyti vietos projekte numatytą veiklą), turi būti pateikti ne vėliau kaip su galutiniu mokėjimo prašymu. Paprastasis remontas nėra finansuojamas paramos lėšomis, išskyrus statybos darbus, nurodytus Statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 622 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ patvirtinimo“ 12.1.–12.11 papunkčiuose. Jeigu vietos projekte atliekami statybos darbai, apdailos darbai yra leidžiami tik statybos darbų metu atsiradusiems statinio sienų, kitų konstrukcijų pažeidimams ištaisyti;

15.2.6. jei vietos projekte numatyta nesudėtingų statinių (Statybos techninis reglamentas STR 1.01.07:2010 „Nesudėtingi statiniai“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. D1-812 „Dėl Statybos techninio reglamento STR 1.01.07:2010 „Nesudėtingi statiniai“, patvirtinimo“) statyba, rekonstravimas ar kapitalinis remontas, iki galutinės vietos projekto paraiškos administracinės atitikties vertinimo pabaigos pareiškėjas turi pateikti

nustatyta tvarka atsakingų institucijų suderintą supaprastintą statybos, rekonstravimo ar kapitalinio remonto projektą (kai jis privalomas pagal teisės aktų reikalavimus) arba kitus bendruosius projektinius dokumentus (sklypo planą su pažymėtais esamais ir projektuojamais statiniais, jų eksplikaciją ir aiškinamąjį raštą), kai supaprastintas statybos, rekonstravimo ar kapitalinio remonto projektas neprivalomas;

15.2.7. jeigu vietos projekte numatytos investicijos pagal Vietos projektų administravimo taisyklių 16.2.3.5 ir (arba) 16.2.3.6 papunkčius, turi būti atlikta statinio techninio projekto statybos skaičiuojamosios kainos dalies ekspertizė, vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR.1.06.03:2002 „Statinio projekto ekspertizė ir statinio ekspertizė“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 214 „Dėl Statybos techninio reglamento STR.1.06.03:2002 „Statinio projekto ekspertizė ir statinio ekspertizė“ patvirtinimo“, nuostatomis. Ekspertizės išvada turi būti parengta įstaigos, turinčios teisę užsiimti šia veikla, ir turi būti pateikta iki pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo dienos;

15.2.8. jeigu vietos projekte numatytos investicijos į nekilnojamąjį turtą ir jis:

15.2.8.1. nuosavybės teise priklauso fiziniam asmeniui ir (arba) privačiam juridiniam asmeniui, ir (arba) viešajam juridiniam asmeniui (išskyrus valstybės institucijas, įstaigas ir savivaldybes), jos yra tinkamos finansuoti iš paramos VPS įgyvendinti lėšų, jeigu vietos projekto paraišką teikia ir vietos projektą įgyvendina asmuo, valdantis tą nekilnojamąjį turtą nuosavybės, nuomos ar kito teisėto naudojimosi pagrindais (netaikoma, kai numatytos investicijos į naujų pastatų ir statinių statybą); teisėtą nekilnojamojo turto valdymą, naudojimą ir disponavimą įrodančios daiktinės teisės, juridiniai faktai turi būti įregistruoti VĮ Registrų centre ne trumpesniai kaip 10 (dešimt) metų laikotarpiui nuo vietos projekto paraiškos pateikimo dienos. Jeigu vietos projekte numatytos investicijos į naujų pastatų ir (ar) statinių statybą, o žemė po naujai statomais pastatais ir (ar) statiniais nuosavybės teise priklauso fiziniam asmeniui ir (arba) privačiam juridiniam asmeniui, ir (arba) viešajam juridiniam asmeniui (išskyrus valstybės institucijas, įstaigas ir savivaldybes), žemė turi priklausyti pareiškėjui nuosavybės teise;

15.2.8.2. nuosavybės teise priklauso valstybei arba savivaldybei, jos yra tinkamos finansuoti iš paramos VPS įgyvendinti lėšų, jeigu vietos projekto paraišką teikia ir vietos projektą įgyvendina asmuo, kuriam suteikta teisė valdyti, naudoti nekilnojamąjį turtą ir disponuoti juo pagal nuomos, panaudos, patikėjimo sutartis arba kitus teisėtą valdymą, naudojimą ir disponavimą nekilnojamuoju turtu įrodančius dokumentus, kuriuose, be kita ko, nurodytas leidimas atlikti vietos projekte numatytas investicijas. Teisėtą nekilnojamojo turto valdymą, naudojimą ir disponavimą įrodančios daiktinės teisės, juridiniai faktai turi būti įregistruoti VĮ Registrų centre ne trumpesniai kaip 7 (septynerių) metų laikotarpiui nuo vietos projekto paraiškos pateikimo dienos;

15.2.8.3. nuosavybės teise priklauso keliems bendraturčiams (įskaitant bendrosios jungtinės nuosavybės teise valdomą nekilnojamąjį turtą, priklausantį sutuoktiniams), prie vietos projekto paraiškos turi būti pridėti visų nekilnojamojo turto savininkų sutikimai dėl vietos projekte numatytų investicijų;

15.2.9. jei vietos projekte numatytos investicijos, susijusios su licencijuojama veikla arba veikla, kuriai vykdyti turi būti išduotas leidimas, ne vėliau kaip kartu su galutiniu mokėjimo prašymu turi būti pateikta licencijos arba leidimo kopija;

15.2.10. vietos projekto turinys turi būti nesusijęs su šiomis veiklos sritimis:

15.2.10.1. alkoholinių gėrimų gamyba;

15.2.10.2. tabako gaminių gamyba;

15.2.10.3. ginklų, šaudmenų ir jų dalių gamyba;

15.2.10.4. azartinių lošimų, lažybų, loterijų organizavimu;

15.2.10.5. finansiniu tarpininkavimu, pagalbine finansinio tarpininkavimo veikla;

15.2.10.6. draudimo, perdraudimo ir pensijų lėšų kaupimo veikla;

15.2.10.7. nekilnojamojo turto operacijomis, t. y. nekilnojamojo turto pirkimu ir pardavimu;

15.2.10.8. teisinės veiklos organizavimu;

15.2.10.9. medžiokle, gyvūnų gaudymu spąstais ir kitais įrankiais, medžioklės ir brakonieriaavimo patirties sklaida ir su tuo susijusiomis paslaugomis;

15.2.10.10. farmacine veikla;

15.2.11. kad fizinių asmenų vietos projektai gali būti remiami tik tuo atveju, jeigu jie yra privataus verslo pobūdžio (fizinių asmenų vietos projektais laikomi vietos projektai, kurie yra teikiami fizinių asmenų, veikiančių pagal verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą, arba juridinių asmenų, kai jų steigėju ir vietos projekto paraiškos pateikimo dieną vieninteliu dalyviu yra vienas fizinis asmuo).

### **15.3. bendrosios tinkamumo sąlygos, susijusios su horizontaliosiomis ES politikos sritimis:**

15.3.1. Vietos projektas turi būti suderintas su ES horizontaliosiomis ES politikos sritimis:

15.3.1.1. jeigu vietos projekte numatyta ūkinė veikla, ji turi būti leistina aplinkos apsaugos požiūriu, t. y. Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 3 str. 2 d. nustatytais atvejais turi būti atliktas planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimas, kuris turi būti patvirtintas atsakingos institucijos – Aplinkos apsaugos agentūros. Įvertinus planuojamos ūkinės veiklos pobūdį ir poveikį aplinkai, kai tai privaloma, turi būti pripažinta, kad planuojama ūkinė veikla yra leistina pasirinktoje vietoje. Jeigu taikomas šis Taisyklių papunktis, poveikio aplinkai vertinimas dėl vietos projekte numatytos ūkinės veiklos turi būti baigtas iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos;

15.3.1.2. vietos projekte turi būti pagrįsta, kad numatytos investicijos turi teigiamos įtakos darniam vystymuisi arba yra neutralios šiuo aspektu. Pavyzdžiui, teigiama įtaka darniam vystymuisi gali būti įrodoma pagrindžiant, kad vietos projekte numatytos investicijos, susijusios su atsinaujinančiųjų energijos išteklių energijos panaudojimo skatinimu; naujų mažą anglies dioksido kiekį išskiriančių technologijų diegimu, skatinant racionalų išteklių panaudojimą; vietos projektu siekiama mažinti teršalų, atliekų kiekį; vietos projekte numatomos prevencinės biologinės įvairovės nykimo mažinimo priemonės; vietos projektu prisidedama prie žaliųjų technologijų ir gamybos metodų derinimo bei vystymo; vietos projektu prisidedama prie vartojimo būdų kaitos ir vartotojų aplinkosauginio švietimo;

15.3.1.3 moterų ir vyrų lygiomis galimybėmis ir nediskriminavimo skatinimu dėl tautinės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus (išskyrus jaunų žmonių iki 40 m. pozityviają diskriminaciją, kuri yra leidžiama įgyvendinant VPS), šeimyninės padėties, lytinės orientacijos, t. y. vietos projekte pagrįsta, kad numatytos investicijos turi teigiamos įtakos moterų ir vyrų lygioms galimybėms, nediskriminavimo skatinimui arba yra neutralios šiuo aspektu;

15.3.1.4. konkurencijos teise. Parama vietos projektui įgyvendinti turi būti skiriama nepažeidžiant ES teisės normų, susijusių su nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos teikimu vienam ūkio subjektui, t. y. 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 1407/2013). Vadovaujantis EK 2003 m. gegužės 6 d. rekomendacijos Nr. 2003/361/EC „Dėl labai mažų, mažų ir vidutinių įmonių sampratos“ 1 priedo „Labai mažų, mažų ir vidutinių įmonių samprata“ 1 str. įmone laikomas bet koks asmuo, užsiimantis ekonomine veikla, nepriklausomai nuo jo teisinės formos; tai apima fizinius asmenis, užsiimančius individualia veikla, ir šeimų verslus amatų ar kitos ekonominės veiklos srityse, taip pat partnerystes ar asociacijas, užsiimančias ekonomine veikla. Susijusių įmonių apibrėžimas ir kitos nuostatos pateikiamos Lietuvos Respublikos smulkaus ir vidutinio verslo plėtros įstatyme. Pareiškėjas, užsiimantis arba ketinantis užsiimti ūkine veikla, turi užpildyti ir pateikti Vienos įmonės susietumo deklaraciją (Aprašo 4 priedas) ir Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto (SVV) statuso deklaraciją (Aprašo 5 priedas). Atitiktį šiai tinkamumo sąlygai vertina Agentūra Vietos projekto administravimo taisyklių 29.3.1-29.3.3. papunkčiuose nustatyta tvarka.

### **15.4. bendrosios tinkamumo sąlygos, susijusios su nuosavo indėlio tinkamumu:**

15.4.1. vietos projekto tinkamos finansuoti išlaidos apmokamos taikant ne didesnę negu VPS ir Vietos projektų finansavimo sąlygų apraše nurodytą paramos lyginamąją dalį (intensyvumą). Pareiškėjas turi įrodyti, kad turi finansinių ir (arba) organizacinių galimybių užtikrinti tinkamą nuosavą indėlį prie vietos projekto įgyvendinimo;

15.4.2. tinkamu nuosavu indėliu yra laikoma:

15.5.2.1. pareiškėjo nuosavos piniginės lėšos;

15.4.2.2. pareiškėjo skolintos lėšos;

15.4.3. prie vietos projekto galima prisidėti vienos rūšies tinkamu nuosavu indėliu (pvz., pinigėmis lėšomis) arba keliomis tinkamo nuosavo indėlio rūšimis (pvz. pinigėmis lėšomis ir skolintomis lėšomis);

15.4.4. jeigu pareiškėjas prie vietos projekto įgyvendinimo prisideda nuosavomis lėšomis, prie vietos projekto paraiškos turi būti pateikti dokumentai, įrodantys, kad pareiškėjas turi pakankamai nuosavų lėšų prisidėti prie vietos projekto įgyvendinimo. Įrodymo dokumentai turi būti išduoti arba sukurti (pvz., naudojant el. bankininkystės sistemą) patikimo subjekto – finansų institucijų (bankų, kredito unijų) ir (arba) viešojo juridinio asmens, kurio veikla finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų (pvz., savivaldybės tarybos sprendimas skirti lėšas vietos projektui įgyvendinti). Dokumentai turi būti pateikti ne vėliau kaip iki galutinės vietos projekto paraiškos administracinės atitikties vertinimo pabaigos;

15.4.5. jeigu pareiškėjas prie vietos projekto įgyvendinimo prisideda skolintomis lėšomis, prie vietos projekto paraiškos pateikiami dokumentai, kuriais įrodoma, kad pareiškėjas (nurodomos alternatyvos):

15.4.5.1. turi galimybę gauti paskolą. Prie vietos projekto paraiškos turi būti pateikiamas finansinės institucijos (banko, kredito unijos) sprendimas, kuriuo patvirtinama paskolos suteikimo galimybė vietos projekte numatytoms investicijoms. Galimybę gauti paskolą patvirtinantys dokumentai turi būti pateikti ne vėliau kaip iki galutinės vietos projekto paraiškos administracinės atitikties vertinimo pabaigos. Paskolos sutartis turi būti pasirašyta iki vietos projekto vykdymo sutarties pasirašymo. Jeigu finansinė institucija po paramos skyrimo vietos projektui įgyvendinti atsisako suteikti nuosavam indėliui būtiną paskolą ir pasirašyti sutartį, pareiškėjas turi teisę taisyti galutinę vietos projekto paraišką (pakeitimas turi būti daromas raštu) – pakeisti nuosavo indėlio rūšį kita rūšimi ir pateikti dokumentus, kuriais įrodoma, kad jis atitinka reikalavimus, keliamus kitai nuosavo indėlio rūšiai (pvz., jeigu paskola keičiama į nuosavas pareiškėjo pinigines lėšas, turi būti pateikiamas finansinių institucijų išduotas arba sukurtas dokumentas, kad pareiškėjas turi pakankamai nuosavų lėšų);

15.4.5.2. paskolą gavo. Prie galutinės vietos projekto paraiškos turi būti pateikiama su patikimu subjektu – finansine institucija (banku, kredito unija) pasirašyta paskolos sutartis;

**15.5. bendrieji vietos projektų vykdytojų išipareigojimai, kurių turi būti laikomasi vietos projekto įgyvendinimo metu ir vietos projekto įgyvendinimo kontrolės laikotarpiu:**

15.5.1. nenutraukti gamybinės veiklos ir neperkelti jos už Raseinių rajono VVG teritorijos ribų;

15.5.2. nepakeisti nekilnojamojo turto arba jo dalies, į kuri investuojama, nuosavybės teisių;

15.5.3. nepakeisti veiklos pobūdžio, tikslų ar įgyvendinimo sąlygų, kai tokie veiksmai pakenkia pradiniam vietos projekto tikslams. Jeigu vietos projekto vykdytojas planuoja daryti bet kokius šiame Taisyklių papunktyje minimų vietos projektų pakeitimus, iki vietos projekto pakeitimų pradžios turi apie tai informuoti Raseinių rajono VVG ir Agentūrą. Galutinį sprendimą dėl planuojamų vietos projekto pakeitimų neigiamos įtakos pradiniam vietos projekto tikslams buvimo arba nebuvimo priima Agentūra;

15.5.4. viešinti gautą paramą nustatyta tvarka;

15.5.4.1. Vietos projektų vykdytojai, kurių vietos projektai finansuojami iš EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, vietos projektų viešinimą atlieka pagal Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklės, patvirtintas

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-925 „Dėl Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Kaimo plėtros viešinimo taisyklės);

15.5.4.2. Vietos projekto viešinimo išlaidos – vietos projekto bendrųjų išlaidų dalis. Vietos projekto bendrųjų išlaidų apibrėžimas pateikiamas šio Aprašo 9.12. papunktyje;

15.5.5. apdrausti turtą, kuriam įsigyti ar sukurti panaudota parama (vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų, o įgyvendinus vietos projektą – likutine verte, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas, esant draudimo paslaugų prieinamumui). Įvykus draudžiamajam įvykiui vietos projekto vykdytojas įsipareigoja kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas, apie tai raštu pranešti Raseinių rajono VVG, o ši nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas, apie tai informuoti Agentūrą. Reikalavimas apdrausti turtą gali būti netaikomas, jei vietos projekto vykdytojas įrodo, kad apdrausti paramos lėšomis įgytą ar sukurtą turtą nebuvo galimybių ir kartu su mokėjimo prašymu pateikia bent tris šį faktą patvirtinančius skirtingų draudimo įmonių atsisakymo suteikti draudimo paslaugas raštus;

15.5.6. su vietos projektu susijusių finansinių operacijų įrašus atskirti nuo kitų vietos projekto vykdytojo vykdomų finansinių operacijų;

15.5.7. siekiant palankaus sprendimo, nedaryti įtakos vietos projektą vertinantiems Raseinių rajono VVG darbuotojams, sprendimą dėl vietos projekto finansavimo priimančiam Raseinių rajono VVG valdymo organui arba atskiriems jo nariams, Agentūrai, Ministerijai;

15.5.8. sudaryti sąlygas asmenims, turintiems teisę audituoti ir (arba) kontroliuoti vietos projekto įgyvendinimą (Raseinių rajono VVG, Agentūrai, Ministerijai, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai prie Vidaus reikalų ministerijos, Viešųjų pirkimų tarnybai, Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai, EK, Europos Audito Rūmams), tikrinti, kaip yra laikomasi tinkamumo sąlygų, atrankos kriterijų ir įsipareigojimų vietos projekto įgyvendinimo metu ir kontrolės laikotarpiu;

15.5.9. teikti Raseinių rajono VVG ir (arba) Agentūrai visą informaciją ir duomenis, susijusius su vietos projekto įgyvendinimu, reikalingus vietos projekto įgyvendinimo valdymui, stebėsenai ir vertinimui atlikti.

## **16. Specialiosios vietos projektų tinkamumo finansuoti sąlygos, nurodytos VPS yra šios:**

16.1. Pareiškėjas ir (arba) projektas atitinka bendrąsias tinkamumo sąlygas ir reikalavimus, nustatytus KPP 8.1.2 papunktyje;

16.2. parama teikiama ekonominei veiklai plėtoti;

16.3. parama teikiama ne žemės ūkio veiklai, įskaitant paslaugų žemės ūkiui teikimą. Remiama veikla nustatoma, vadovaujantis Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriumi, patvirtintu Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus įsakymu (toliau – EVRK). Parama neteikiama veiklai, kuri pagal EVRK patenka į žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sekciją, išskyrus veiklą, susijusią su paslaugų žemės ūkiui teikimu;

16.4. jeigu projekte numatyta produktų gamyba, apdorojimas, perdirbimas, galutinis produktas negali būti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede nurodytas produktas;

16.5. pareiškėjo (fizinio asmens) nuolatinė gyvenamoji vietovė arba pareiškėjo (įmonės) registracijos vieta turi būti Raseinių r. VVG teritorijos vietovėje;

16.6. remiama veikla turi būti vykdoma Raseinių r. VVG teritorijos vietovėje (išimtis gali būti taikoma ūkininkų mobilijai prekybai).

**17. Papildomos vietos projektų tinkamumo finansuoti sąlygos ir vietos projektų vykdytojų įsipareigojimai nurodyti Vietos projektų administravimo taisyklių 41-47 punktuose ir, atsižvelgiant į VPS priemonės pobūdį, šiam kvietimui taikomi šie:**

### **17.1. Papildomos vietos projektų tinkamumo finansuoti sąlygos:**

17.1.1. prie vietos projekto turi būti pateiktas vietos projekto verslo planas (Aprašo 3 priedas), vienos įmonės deklaracija (Aprašo 4 priedas) bei SVV deklaracija (Aprašo 5 priedas);

17.1.2. ne mažiau kaip 80 proc. labai mažos ar mažos įmonės darbuotojų paraiškos pateikimo ir projekto įgyvendinimo laikotarpiu yra Raseinių r. VVG teritorijos gyventojai;

17.1.3. Jeigu projektas skirtas tradicinių amatų puoselėjimui, kartu su paramos paraiška pateikiamas gaminamo (-ų) tautinio paveldo produkto (-ų) sertifikatas;

17.1.4. projektas privalo sukurti darbo vietą (-as) arba dalį darbo vietos (-ų);

17.1.5. vietos projekte numatytas verslas turi atitikti ekonomines veiklas, nurodytas Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje, patvirtintame Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“ (toliau – EVRK) (visais atvejais negali būti pasirenkamos tos ekonominės veiklos rūšys, kurios yra neremiamų veiklų sąrašė, pateikiamame Vietos projektų administravimo taisyklių 23.1.11 papunktyje):

17.1.5.1. jeigu kviečiama teikti verslo vietos projektus, susijusius su alternatyvaus žemės ūkiui verslo kūrimu ar plėtra, gali būti pasirenkamos tos ekonominės veiklos rūšys, kurios nepatenka į EVRK A sekcijos „Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė“ 1 ir 3 skyrius (išskyrus veiklą, susijusią su paslaugų žemės ūkiui teikimu), galutinis produktas negali būti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede nurodytas produktas. Kiekvieno kvietimo teikti vietos projektus, susijusius su alternatyvaus žemės ūkiui verslo kūrimu ar plėtra, metu turi būti nurodoma ne mažiau kaip 10 tinkamų ekonominės veiklos rūšių (EVRK grupės lygmeniu);

17.1.5.2. jeigu kviečiama teikti verslo vietos projektus, susijusius su žemės ūkio verslo kūrimu ar plėtra, gali būti pasirenkamos ekonominės veiklos rūšys, kurios patenka į EVRK A sekcijos „Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė“ 1 skyrių „Augalininkystė ir gyvulininkystė, medžioklė ir susijusių paslaugų veikla“;

17.1.6. jeigu pagal Priemonę remiama veikla, susijusi su maisto tvarkymu (maisto tvarkymas – bet koks poveikis maistui arba veiksmai su juo ar atskiromis sudėtinėmis dalimis (įskaitant maisto gaminimą, ruošimą, perdirbimą, laikymą, saugojimą, vežimą, paskirstymą, teikimą, pateikimą, pardavimą), galintys turėti įtakos maisto saugai, kokybei ir mitybos vertei), turi būti užtikrintas vietos projekto vykdytojo privalomų maisto tvarkymo subjektų pareigų, susijusių su maisto tvarkymo veikla, laikymąsi. Privalomos pareigos nustatytos Lietuvos higienos normoje HN 15:2005 „Maisto higiena“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-675 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 15:2005 „Maisto higiena“ patvirtinimo“, Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. B1-527 „Dėl maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimų patvirtinimo“.

17.1.7. pareiškėjas vykdo ūkinę komercinę veiklą (atitiktis tikrinama pagal juridinio asmens registravimo pažymėjimą ir (arba) ūkininko ūkio registravimo pažymėjimą, ir (arba) individualios veiklos pažymą, ir (arba) verslo liudijimą) ir gauna iš šios veiklos pajamas;

17.1.8. pareiškėjo – fizinio asmens – ataskaitiniais metais Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos deklaruotos pajamos iš ūkinės komercinės veiklos (gautos tiesioginės išmokos neįskaičiuojamos į pareiškėjo veiklos pajamas) sudaro ne mažiau nei 12 minimalios mėnesinės algos dydžių (vertinama pagal ataskaitinių metų minimalios mėnesinės algos dydį). Šiame papunktyje nurodyti reikalavimai netaikomi tais atvejais, kai pareiškėjas projekte numato užsiimti tik remiama veterinarine veikla;

17.1.9. jeigu projekte numatyta apgyvendinimo veiklos plėtra, pareiškėjo ataskaitiniais metais pajamos iš ūkinės komercinės veiklos, susijusios su apgyvendinimo veikla turi sudaryti ne mažiau nei 12 minimalios mėnesinės algos dydžių (vertinama pagal ataskaitinių metų minimalios mėnesinės algos dydį). Jeigu pareiškėjas užsiima stovyklaviečių veikla, Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ataskaitiniais metais deklaruotos pajamos iš stovyklaviečių veiklos sudaro ne mažiau nei 6 minimalios mėnesinės algos dydžius (vertinama pagal ataskaitinių metų minimalios mėnesinės algos dydį);

17.1.10. pareiškėjo – juridinio asmens pardavimo pajamos (išskyrus atvejį, nurodytą šių taisyklių 17.1.9. papunktyje) ataskaitiniais metais yra ne mažesnės kaip 12 vidutinių darbo užmokesčių dydžių (vertinama pagal ataskaitinių metų privačiojo sektoriaus su individualiosiomis



įmonėmis vidutinio darbo užmokesčio dydį, bruto) (vadovaujamosi Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portale [www.osp.stat.gov.lt](http://www.osp.stat.gov.lt) pateiktais duomenimis). Šis reikalavimas netaikomas tais atvejais, kai pareiškėjas projekte numato užsiimti tik remiama veterinarine veikla.

17.1.11. pareiškėjas užtikrina, kad projekte numatytos išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų ES fondų, kitų viešųjų lėšų;

17.1.12. investicijos atitinka darbo saugos reikalavimus, kaip nurodyta Techniniame reglamente „Mašinų sauga“, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 „Dėl Techninio reglamento „Mašinų sauga“ patvirtinimo“ (kartu su paraiška pateikiamuose komerciniuose pasiūlymuose turi būti tiekėjo patvirtinimas);

17.1.13. investicijos atitinka aplinkosaugos, gyvūnų gerovės, veterinarijos, higienos, maisto kokybės reikalavimus (šis reikalavimas taikomas, jei numatytos investicijos turi įtakos minėtų reikalavimų laikymuisi);

17.1.14. poveikio aplinkai įvertinimas atliekamas iki paramos paraiškos pateikimo vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nustatytais atvejais ir tvarka. Šis reikalavimas netaikomas, kai numatytais atvejais kartu su paraiška pateikiamas statybą, rekonstravimą ar kapitalinį remontą leidžiantis dokumentas;

17.1.15. jeigu projekte numatyta apgyvendinimo veiklos plėtra, pareiškėjas Valstybiniam turizmo departamentui prie Ūkio ministerijos turi būti pateikęs nustatytos formos pranešimą apie apgyvendinimo paslaugų teikimą ir turi būti patvirtintas apgyvendinimo paslaugų teikėju, kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos turizmo įstatyme;

17.1.16. Nurodytos tinkamumo gauti paramą sąlygos ir reikalavimai turi būti užtikrinami iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos.

## **17.2. Pareiškėjas ir paramos gavėjas įsipareigoja:**

17.2.1. nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos tvarkyti buhalterinę apskaitą (sudaryti balansą, pelno (nuostolių) ir pinigų srautų ataskaitas) pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus reikalavimus;

17.2.2. užtikrinti, kad visos jo įgytos investicijos atitiks darbo saugos reikalavimus;

17.2.3. užtikrinti, kad įsigytos investicijos įgyvendinus projektą atitiks aplinkosaugos, gyvūnų gerovės, veterinarijos, higienos, maisto kokybės reikalavimus (jei investicijos turi įtakos minėtų reikalavimų laikymuisi). Dokumentus, įrodančius investicijų atitiktį nurodytiems reikalavimams paramos gavėjas privalo pateikti ne vėliau kaip galutinio mokėjimo prašymo pateikimo dieną;

17.2.4. pasikeitus Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracijoje (toliau – Deklaracija) pateiktiems duomenims, ūkio subjektas įsipareigoja atnaujintą Deklaraciją per 10 darbo dienų pateikti Agentūrai;

17.2.5. ne mažiau kaip į 80 proc. kuriamų naujų darbo vietų įdarbinti kaimo gyventojus. Šį įsipareigojimą privalo išlaikyti iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos;

17.2.6. atitiktį atrankos kriterijams, už kuriuos projektui suteikiami balai, pareiškėjas turi užtikrinti projekto įgyvendinimo metu ir projekto kontrolės laikotarpiu;

17.2.7. užbaigus statybos darbus pateikti statybos užbaigimo dokumentus, kai jie privalomi pagal teisės aktų nuostatas (ne vėliau kaip galutinio mokėjimo prašymo pateikimo dieną);

17.2.8. pateikti detalų atliktų darbų aktą (su kiekvienu mokėjimo prašymu, kuriame deklaruojamos statybos išlaidos);

17.2.9. tais atvejais, kai pareiškėjas neprašo paramos įrangos ir (arba) technikos įrengimui ir (arba) sumontavimui, įranga ir (arba) technika turi būti įrengta ir (arba) sumontuota ir veikti iki galutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos. Jei įranga ir (arba) technika montuojama statiniuose, be kurių ji atskirai negali funkcionuoti, pareiškėjas vėliausiai su galutiniu mokėjimo prašymu įsipareigoja pateikti statinių techninius projektus ir įrangos ir (arba) technikos įrengimo ir (arba) sumontavimo darbų užbaigimo aktus ar kitus dokumentus, kuriuose patvirtinama, kad už paramos lėšas įsigyta įranga ir (arba) technika tinkamai sumontuota ir veikia;

17.2.10. nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos užtikrinti, kad nebus galimai neteisėtai sukurtos tokiai paramai gauti reikalingos sąlygos (remiantis Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodika).

17.2.11. ne mažiau kaip 80 proc. labai mažos ar mažos įmonės darbuotojų paraiškos pateikimo ir projekto įgyvendinimo laikotarpiu būtų Raseinių r. VVG teritorijos gyventojai;

17.2.12. projektas privalo sukurti darbo vietą (-as) arba dalį darbo vietos (-ų).

17.2.13. naujos darbo vietos sukūrimo ir išlaikymo rodiklio vertinimas apskaičiuojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. 4-126 (aktuali redakcija 2015 m. kovo 23 d. įsakymo Nr. 4-154) patvirtintą smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto vidutinio metų sąrašinio darbuotojų skaičiaus apskaičiavimo tvarkos aprašą.

#### **IV SKYRIUS INFORMACIJOS TEIKIMAS**

18. Informacijos teikimo tvarką nustato Vietos projektų administravimo taisyklių XV skyrius „Informacijos teikimas“ ir šis Aprašas.

19. Informaciją ir konsultacijas apie Pirminės vietos projekto paraiškos ir Galutinės vietos projekto paraiškos rengimą, išskyrus vietos projekto idėją ir verslo planą, teikia VPS vykdytojos darbuotojai kvietimo teikti pirminės vietos projektų paraiškas galiojimo metu Raseinių rajono vietos veiklos grupės „Raseinių krašto bendrija“ buveinėje adresu: Maironio g. 38, Raseiniai ir telefonu 8 (428) 51735 darbo dienomis nuo 8.00 valandos iki 17.00 valandos.

#### **V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

20. Kitos su vietos projektų atranka ir įgyvendinimu susijusios nuostatos pateikiamos Vietos projektų administravimo taisyklėse.

#### **Suderinta**

su Nacionaline mokėjimo agentūra  
prie Žemės ūkio ministerijos  
2017-06-26 raštu Nr.BRK-3233

---